

NOOIT MEER ONDER DE PLAK

Veel liefde heeft ze niet gehad in haar leven. "Daarom geef ik het maar aan anderen." **Alie Plak** is een stoere boerin aan de Oukoopsedijk in Reeuwijk. Het liefst nog altijd in de weer. Bijvoorbeeld met haar kettingzaag om boomstammen in stukken te zagen voor haar houtkacheltje.

Hartje winter is het glibberen over het boerendijkje tussen Reeuwijk en Driebruggen. Gestrooid is er niet. Zwanen zitten op de weg en schuifelen met tegenzin tergend langzaam de berm in om doorgang te verlenen. In de achterkamer van de boerderij van Alie is het lekker warm. De houtkachel snort. “Je schrijft niet op dat ik Aaltje heet hoor, iedereen noemt me Ali, zelfs kleine kinderen. Aaltje is voor dure mensen.” De toon is gezet. Alie praat honderduit, maar geen slap geouwehoer. Mensen uit de buurt schuiven graag bij haar aan voor een praatje of hun zorgen.

“Ik heb iedere dag wel aanloop, soms wel vijf mensen tegelijk.” Ali werd in 1933 geboren in Nieuwerbrug, als één van een tweeling. “Mijn moeder kreeg in zeven jaar tijd negen kinderen, waaronder twee tweelingen. In 1940 overleed ze, ik was zeven. Daarna kregen we allemaal huishoudsters over de vloer. Dat was niets waard. Ze namen alles mee wat los en vast zat en lieten de baby’s met poepluiers zitten. Mijn vader was melkboer, hij ging de huizen langs met boter, kaas, eieren, melk en karnemelk. Maar om nou te zeggen dat het een aardige man was, nee.

“Ik heb nooit afhankelijk willen wezen.”

PASPOORT

NAAM

Alie Plak

WOONPLAATS

Reeuwijk

BEROEP

Boerin

Bijschrift

Niet voor ons kinderen in ieder geval. Op mijn zeventiende – mijn tweelingbroer overleed dat jaar – ben ik het huis uitgegaan om boerenmeid te worden bij een boer in Nieuwerbrug.”

Voor op de dijk stopt een tankwagen van Campina. Ali gluurt door haar venster. “Daar zul je Henk hebben.” Al meer dan 35 jaar komen de melkrijders een bakkie doen bij Alie. Henk schenkt zelf zijn koffie in en maakt grapjes. “Ik heb hier wat meegemaakt joh. Weet je nog dat Wim in de sloot stond, Alie? Had ie de schouw te vol geladen met mest. Tjongejonge, dat was me wat hè.” “Mijn man Wim was doof en stekeblind”, licht Alie toe. “Maar wat stond hij te tieren op mij toen hij in de sloot stond. Heel bar. Alsof ik hem had willen verzuipen.”

Rijk genoeg

Als Henk weer op pad gaat vertelt ze dat haar man eerst alleen nachtblind was, maar later helemaal blind werd. “Dat blind-worden zit bij hem in de familie. Dat wist mijn schoonfamilie wel, maar ze hebben het mij toen nooit verteld. Drama’s heb ik met mijn man beleefd. Door zijn blindheid werd hij zo achterdochtig als de neten. Zo had hij de bankrekening voor mij afgesloten omdat ie dacht dat ik het geld zou verkwanselen, dat soort dingen. Mijn schoonfamilie haatte mij. Waarom? Ze dachten dat ik achter hun geld aanzat. Onzin. Het draait bij mij niet om geld, ik ben rijk genoeg van mezelf. Ik zal je vertellen dat mijn man iedere zondag ging koffiedrinken bij zijn ouders, maar ik mocht niet naar binnen. Voordat ik naar de kerk

Schouw

Een schouw, ook wel praam genomed, is een plat breed vaartuig dat vooral werd gebruikt voor het vervoeren van mest naar het weiland en 's zomers voor het binnenhalen van het hooi. Ook werden dieren overgezet met dit vaartuig. Voor het varen met de schouw bestaan twee mogelijkheden. Je kunt in de boot staan en met een lange staak het vaartuig voortduwen, ook wel 'bomen' genoemd. Alie: “In Reeuwijk noemen ze dat 'kloeten'. Maar je kunt de lange staak ook in de schouw vaststeken en vanaf de wal, al lopende, de boot voortduwen. Dit heet 'wegen'.”

Advertentie

Zandwinning

De Reeuwijkse plas Broekvelden/Vettenbroek (ook wel surfplas genoemd) is als enige niet ontstaan door vervening. De veenplassen Broekvelden en Vettenbroek werden in 1890 drooggelegd en samengevoegd tot één polder, Broekvelden/Vettenbroek. Tijdens de jaarwisseling van 1925/1926 overstroomde de polder en werd weer drooggemalen. Het drooghouden van deze polder bleef echter problematisch door het vele kwelwater. Eind jaren zestig maakte zandwinning van de polder Broekvelden/Vettenbroek weer een plas. Alie en Wim hadden van 1956 tot 1966 een boerderij in deze polder.

ging, zette ik hem bij hen af, na de kerk haalde ik hem weer op. Stond ie buiten om mij te wachten. Hun haat raakt mij niet. Ik sta er boven. Alleen met mijn schoonvader kon ik aardig overweg. Ik had wel eens onenigheid met hem maar hij had tenminste respect voor mij omdat ik me zo inzette voor de boerderij en voor zijn zoon. Hij leerde mij het boerenwerk omdat Wim dat niet meer kon. Wim molk alleen nog de koeien, negen stuks, met de hand. De rest deed ik. Op het hoogtepunt hadden we 120 zeugvarkens. Daar had ik mijn handen vol aan. Onze zoon Jacob wilde de boerderij niet overnemen. Als kind was hij meer in de weer met brommers dan met de beesten, hij heeft nu een autobedrijf in Driebruggen.”

“Mijn man is nu vijf jaar dood. Weet je, toen we verkering hadden was het een aardige vent, een-

maal getrouwd bleek hij niet zo lief. Nee er hangt hier geen foto van hem in huis. Of je dat mag opschrijven? Dat moet je zelf weten. Ik heb mijn leven met hem als een opdracht gezien, een opdracht van God. Ik ben dankbaar voor wat ik heb en ik geniet van de dingen die ik doe en de mensen die ik ontmoet. Verbitterd ben ik allerminst. Daar ben ik veel te vrolijk voor. En bang voor de dood ben ik ook niet, maar ik kijk er niet naar uit. Als ik zo vitaal blijf als nu, hoop ik honderd te worden.”

Kettingzaag en kalmensen

Als het even kan is Alie buiten te vinden. “Ik heb geen favoriet werk. Alles vind ik leuk; verven, grasmaaien op mijn zitmaaier, de moestuin ompippen of houtzagen, ik doe het met plezier.” De deel staat volgestapeld met kachelhout. “De dunne

stukken doe ik met de handzaag, de dikke met de kettingzaag op de bok. Het liefst doe ik alles zelf, maar ik klim niet meer op een leertje de bomen in om ze te snoeien, dat doet een hovenier. Ik heb nooit afhankelijk willen wezen, dat heb ik mijn levenlang gehad. Zelf doen. Wel doen de burens de boodschappen voor me met dit winterse weer. Ik kan er met de auto nu niet uit. Sowieso doe ik maar een keer in de drie weken boodschappen op Reeuwijk, ik hoef niet zo nodig op het dorp te wezen. Ik zit hier liever op mijn eigen stekkie. Ik woon hier nou sinds 1966, daarvoor hadden we een boerderij op wat nu de surfplas is. Ze hadden zand nodig voor de aanleg van de snelweg, vandaar dat we hier beland zijn.”

Als Alie nog een keer moet verhuizen – in het ergste geval naar een verzorgingshuis – dan gaat

“Je mos niet groter
wezen dan je ben.”

ze naar Reeuwijk. En niet terug naar haar geboortedorp Nieuwerbrug. “Als mijn schoonvader kwaad was – want ik nam en neem geen blad voor mijn mond – dan verweet hij me altijd: ‘Jij bent van de Rijn!’ Hij bedoelde daarmee dat ik van Nieuwerbrug kwam, daar wonen meer kakersen. Reeuwijkers zijn gewoner. Zo van: ‘je mos niet groter wezen dan je ben’. Daar voel ik me meer bij thuis.”

Of ze niet een vriend of man zou willen om dingen samen te doen? “Ik heb zo gruwelijk mijn buik vol van mannen. Eerst doen ze zich mooi voor, maar na een tijdje komt de ware aard naar boven. En ik ben nooit bang om alleenig te zijn, dus wat heb ik aan die poppenkast? Veel liefde heb ik in

mijn leven niet gehad. Helemaal niet eigenlijk. Maar dat is geen reden om niet goed te zijn voor anderen. Ik luister graag naar andere mensen en als ze problemen hebben, probeer ik daar op een later moment op terug te komen. Ik ben daar heel open in en ik geloof dat men dat wel prettig vindt. Dat geeft me veel voldoening. Een andere man heb ik daar heel niet bij nodig.”

Op tafel ligt een breiwerkje. Geitenwollen sokken worden het. “Voor de bazaar van de kerk en het bejaardenhuis. Door dit winterse weer ga je vanzelf dit soort klusjes doen. Maar huishoudelijk werk is nooit mijn sterkste kant geweest. Ik vind het zulk dom werk. Liever ben ik buiten.” ♥